

Er zijn zaken die bijna onmerkbaar uit ons stadsbeeld verdwijnen. Zo hebt u er misschien nog niet op gelet dat in gans Oostende nog, hoop en al, twee- zegge en schrijve twee-koetsiers rijden. De laatste overblijvenden van een gilde, die reeds in 1890 belangrijk genoeg was om een vereniging te stichten, en die omstreeks 1929 haar culminatiepunt bereikte met 150 koetsiers. Daarna kwam echter de ommekeer. Tegen 1939 was de groep afgezwakt tot 100 man. Onmiddellijk na de oorlog, in 1945, zette het stadsbestuur het mes er in en legde een beperking op tot maximaal 50 man. Veel van de toenmalige geweigerde koetsiers werden taxi-chauffeur of namen, wat we nu een eerder mager, brugpensioen zouden noemen. De tussenkomst van stad was te verklaren daar de koetsiers-bedrijf afhankelijk is van een standplaatsrecht, dat door het stadsbestuur wordt toegekend. Op voorwaarde dat de kandidaat-koetsier aanvaardt wordt, zijn pacht- of standplaatsgeld betaald (momenteel 2.500 f. per jaar) en zich schikt naar de regels vastgelegd in het KOETSERSBOEK mag hij zijn beroep op het grondgebied Oostende uitoefenen.

Een van de regels vastgelegd in het koetsiersboek was dat elke koetsier eens per maand naar de keuring moest met zijn "koetse".

Een ongeschreven regel zegde dat alle koetsiers lid moesten zijn van de KOETSERS-BOND, eigenlijk de Huurhoudersbond. Waarschijnlijk een van de oudste nog bestaande verenigingen in Oostende, want ze werd, zoals gezegd, in 1890 opgericht, en is sedertdien onafgebroken blijven voortbestaan.

Spijtig genoeg loopt het nu naar z'n einde want de vereniging heeft nog 5 leden, waarvan er twee actief in het bedrijf staan. Even voorstellen. Als voorzitter fungeert Armand VERBORGH die al sedert 1939 op de bok zit en de laatste is van de drie broers Verborgh die oorspronkelijk in het koetsiersbedrijf stonden. Kamiel Gillis, de oudste nog in leven zijnde koetsier te OOSTENDE, fungeert als secretaris. Hij is een gekende figuur te Oostende want tot in de jaren 1956-57, toen de huidige gemotoriseerde "corbillard" in dienst kwam was hij de man die continu 6 paarden bij de hand moest hebben om de Stedelijke lijkwagens te bedienen.

En dan zijn er nog drie leden ; Maurice Devriendt, die tweede nog rijdende Oostendse koetsier, Marcel Brackx en André Dejonghe die het bedrijf reeds enige tijd hebben opgegeven.

De vergaderingen van de kring gaan tegenwoordig door "ten huize van" de voorzitter. "Voor het gemak", zegt hij. In hun glorietijd was het lokaal van de Koetsiersbond in het "Sebastiaan", in de Sint-Sebastiaanstraat. Later werd dat de herberg van "Mon Plaisir" en nog later het café "De Gillis van de Zee" op de Torhoutse steenweg.

Het was een groep die zeer goed aan mekaar hing, want op de begrafenis van één van de leden van de bond waren steeds al de anderen aanwezig. Dat ze een kleurrijke groep vormden kunnen we nog opmaken uit het artikel "Oostendse Koetsiers" van Richard Verbanck dat in ons tijdschrift nr 4-8 april - augustus 1977 blz. 16 + 17 verscheen. Het gaat hier om een beschrijving van Oostendse Koetsiers zoals die voorkwam in een Engelse toeristische gids van rond de eeuwenwisseling. Als u nu de volgende maal een van de twee koetsen in stad ontmoet moet u even opletten, en nagaan met wie u te doen hebt. Staan er koperen kroontjes op de lantaarns dan is de koetsier op de bok Armand Verborgh, de voorzitter van de kring. Die kroontjes staan er niet op omdat hij voorzitter is, maar gewoon omdat zijn koets ooit vorstelijke personen vervoerde. Ze dateert uit 1863, zoals een ingebrande inscriptie in de bodem onder het tapijt aangeeft en behoorde toe aan Prinses Charlotte, dochter van Leopold I, op 7 juni 1840 in Laken geboren en later gehuwd met Ferdinand van Oostenrijk die als Maximiliaan keizer van Mexico werd de geschiedenis inging. Prinses Charlotte was dan ook de enige Belgische die het ooit tot keizerin bracht.

OOSTENDSE KOETSIERS

Een prachtig huurrijtuig van uit de 19de eeuw (foto van vóór 1905 aan het Kursaal)

De befaamde gelegenhedskoetsen voor huwelijken, dopen en begravenissen. De grote luxe was een koets met 2 paarden. (Op de Van Iseghemlaan, circa 1903)

Zoals hier rond 1909 nabij de "Vlaggestok" aan het Kleine Strand staat nu 70 jaar later ook een eenzame koetsier met zijn "open veteure" of "open Calèche." Vroeger waren de belangrijkste standplaatsen: de stations, het Wapenplein, de Vlaggestok, de Paardekoers, het Kursaal en het Marie-Joséplein.

O.V.

Haar keizerskroon was echter slechts van zeer korte duur want Maximiliaan gekroond in 1864 werd reeds in 1867 gevangen genomen en gedood. Zij overleefde haar echtgenote zeer lang want ze stierf eerst op 19 januari 1927 in Meise. De koets belandde omstreeks 1926 langs een ongekende weg - in de figuurlijke zin dan - te Oostende, en werd er eigendom van een Oostends koetsier die haar op zijn beurt in 1959 voortverkocht aan Armand Verborgh. Heeft de wagen geen kroontjes dan hebt u te doen met Maurice Devriendt. Bekijk ze nog eens goed want het zijn de laatsten. "De jeugd is er niet meer voor te vinden om de zaterdag en de zondag te werken", zegt Armand Verborgh, "en pertang het zijn voor ons, koetsiers, de beste dagen".

J.B. DREESEN

Lidgeld 1980

Onze leden vinden in het nummer een betalingsformulier van het lidgeld 1980. Het lidgeld werd als volgt vastgesteld :

Lid : 250 Fr.

Steunend lid : 500 Fr.

Beschermend lid : 1 000 Fr.

Mogen we onze leden vragen zo spoedig mogelijk hun bijdragen te vereffenen om alle administratieve sleur te vermijden. Hartelijk dank !

G. V.

"De Plate" rouwt

Het is met grote droefheid dat "De Plate" het overlijden heeft vernomen van de Heer Jozef Denorme.

Sinds vele jaren was Architect Denorme een trouw en geliefd lid van "De Plate" en het V.V.F.

We bieden dan ook met alle oprechtheid onze medegevoelens aan Mevrouw J. Denorme en familie aan.

A. Van Iseghem

PRENTKAARTEN

"De Plate" heeft een stock oude (?) prentkaarten van 1963 op de kop kunnen tikken. Belangstellenden en verzamelaars kunnen in het Heemkundig Museum een reeks van 15 kaarten voor de prijs van 20 Fr. aanschaffen. Dus een gunstkoopje !

G. V.